

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget sigter til at skabe hjemmel i straffeloven til at straffe personer, der skaber fare for, at andre smittes med en livstruende og uhelbredelig sygdom. Der tænkes her hovedsagelig på fare for overførsel af HIV- smitte, der fører til sygdommen AIDS.

2. Gældende ret

Straffeloven af 10. februar 1866 indeholdt i § 181 en bestemmelse om straf for den, »som vidende eller med formodning om at være behæftet med venerisk smitte, øver utugt med en anden.« Reglen suppleredes af § 4 i loven af 30. marts 1906 om modarbejdelse af offentlig usædelighed og venerisk smitte, der indeholdt en særlig påtaleregel med henblik på de tilfælde, hvor ægtefællen var den smittede.

2.1. Ved straffeloven af 15. april 1930 blev de nævnte bestemmelser erstattet af § 256, stk. 1, om straf af hæfte eller fængsel indtil 4 år for den, der »ved samleje eller andet kønsligt forhold udsætter nogen for at blive smittet med kønssygdom, når han har været eller burde have været klar over smittefaren.« Var den for smitte udsatte person gerningsmandens ægtefælle, fulgte det af bestemmelsens stk. 2, at påtale – som hidtil – kun fandt sted efter ægtefællens begæring.

Ved straffelovens § 259 udvidedes strafansvaret til også at omfatte den, der »ved grov uagtsomhed volder nærliggende fare for, at nogen smittes af kønssygdom.«

§ 256 opfattedes som et konkret færedelikt, dvs., at det var en betingelse for strafansvar, at der kunne føres bevis for, at der ved f.eks. et samleje var opstået en konkret fare for smitteoverførelse.

2.2. Ved lov nr. 193 af 4. juni 1947 om bekæmpelse af kønssygdomme indførtes regler om smitteopsporing. Desuden pålagdes den enkelte en strafsanktioneret pligt til dels at underkaste sig lægebehandling, dels at videregive oplysninger om smittekilden. I til-

fælde af sigtelse for overtrædelse af straffelovens §§ 256 eller 259 var der hjemmel til tvungen undersøgelse.

2.3. Ved lov nr. 212 af 4. juni 1965 ophævedes bestemmelserne i straffelovens §§ 256 og 259. Samtidig indførtes lignende bestemmelser i kønssygdomsloven af 1947, jf. lov nr. 209 af samme dato. Dog blev strafferammemaksimum sat ned til fængsel indtil 2 år.

Om baggrunden for ophævelsen af §§ 256 og 259 henvises i lovforslagets bemærkninger til, at tilsvarende bestemmelser ville blive optaget i kønssygdomsloven, og at bestemmelserne i den hidtil gældende affattelse i øvrigt var upåkrævede og delvis forældede.

Ændringen af strafferammen var hovedsageligt båret af et ønske om i højere grad at tilpasse strafferammen til det faktiske udmålingsniveau. Herom henvises til Folketingstidende 1964/65, tillæg A, spalte 935.

Om baggrunden for forslaget om overførelse af bestemmelserne fra straffeloven til kønssygdomsloven hed det i indenrigsministerens fremsættelsestale, jf. Folketingstidende 1964/65, spalte 1886-1887, at man fandt det hensigtsmæssigt og systematisk rigtigt, at lovgivningen herom henhørte under indenrigsministeren og dermed Sundhedsstyrelsen.

2.4. Ved lov nr. 287 af 23. maj 1973 om bekæmpelse af kønssygdomme, § 10, gennemførtes en yderligere sænkning af maksimumstrafferammen til fængsel indtil 6 måneder, og gerningsindholdet blev indsnævret til: »den, der gentagne gange eller i øvrigt under skærpende omstændigheder ved samleje eller andet kønsligt forhold forsætligt udsætter nogen for at blive smittet med kønssygdom.« Af forarbejderne fremgår, at man ved affattelsen af straffebestemmelsen især havde for øje, at der nu var tale om bekæmpelse af smitsomme, men dog helbredelige sygdomme, jf. herved Folketingstidende 1972/73, tillæg A, spalte 4221 ff.